

LANDS-VEKKELSEN

den største kristelige bevegelse i Norges historie.

Vil motstanden i Oslo fra fremtredende kristelig hold bli et mørkt blad i vår kirkes historie? - En rekke interessante uttalelser fra ledende menn innen forskjellige kristelige leire.

Pastor Egil Brække holdt igår aften i Fagerborg kirke foredrag om «Vekkelsen i Norge».

Han hadde henvendt sig til en rekke kjente menn som stod vekkelsen nær og stilte dem forskjellige spørsmål til besvarelse.

Foredragsholderen hadde mottatt og refererte uttalelser fra generalsekretær E. Amdahl i Det norske Misjonsselskap, generalsekretær Hans Sande i Norges kristelige Ungdomsforbund, ralsekretær i Santalmisjonen, pastor Ernst Halvén, sekretær i Norges kristelige Studenterbewegelse, pastor Alex. Johnson, sekretær i Norges kristelige Student- og Gymnasialslag, pastor Hans Hølvik, menighetsforstander i Betlehem, Oslo, pastor Ludv. Johnsen, professor Sigmund Mowinckel, helsesterettsadvokat Erling Wikborg og skibareder Arnt Mørland. Dessuten refererte han uttalelser av professor Olaf Moe, av Frank Munga i Misjonsforbundet og kommander Larsson i Frelsesarmeen.

Det første spørsmål gjaldt vekkelsens utbredelse. Generalsekretær Amdahl uttaler, at hvis det med landsvekkelse forstås en åndelig bevegelse, som ikke bare er av overfølelsende lokal karakter, men foregår på så vidt mange steder og spredt over større deler av landet at man kan dekke en stor og vesentlig del av vårt land med slike bevegelse, da kan vi idag virkelig tale om landsvekkelse. Og det så meget mere som vekkelsesbevegelsen i de siste år har hatt tegn til å sprede sig både geografisk og til flere befolkningslag. Han mener, at det er ubetinget i landdistriktene vekkelsen har den sterkeste makt.

Generalsekretær Sande uttaler, at ias hele landet under ett, har etter hans skjønn vekkelsen denne gang vel så sterkt tak i byene som i landdistriktene. Landsvekkelse

også en kunne kalle bevegelsen. Den vil sikkert bety mer enn vekkelsen i 1905, idet den dengang som regel fulgte bestefnte predikanter, hvad den denne gang ikke gjør. Den bryter gjerne spontant op i de unges egen krets, og Ordet er meget mere i forgrunnen nu enn dengang, mindre følelse og derfor også mindre skum.

I de fleste innkomne svar understrekes at megen ungdom er kommet med, også akademisk ungdom.

Pastor Halvén fremhever, at parallelt med den kristelige vekkelse blandt studenter og gymnasiaster har der gått en sund, god vekkelse over hele vårt land. Jeg synes vekkelsen har gått over by og land like sterkt, sier han.

Skibareder Arnt Mørland: Der kan tales om landsvekkelse i en grad som aldri før. Den er størst i byene, men der er neppe en bygd — i allfall ikke sørpå — som ikke er mer åpen for Guds ord enn nogen sinne før.

Pastor Ludvig Johnsen: Vi har i Betlehem i disse tre siste år talt og bønn med mange tusen ufrelste, og likeså har mange kristne fått en fornyelse, og nogen en ny fylde av Guds ånd, som har vist sig i deres ferd og vandl.

Derefter behandles det karakteristiske ved bevegelsen og spørsmålet om samarbeide. Generalsekretær Amdahl fremholder her bl. a. et samarbeide mellem de forskjellige vekkelsesbevegelser er neppe ønskelig, selv om det kanskje delvis kunde være mulig. Dog anser han forelsbig samarbeide mellem Oxfordgruppebevegelsen på den ene side og den øvrige bevegelse på den annen side for umulig. Men bevegelsen bør innbyrdes vise kristelig tålmodighet og kan lære meget av hverandre. I samme retning går flere andre svar.

I sitt svar understreker professor Mowinckel bl. a. hvordan Oxford-

daglig omvendelse, overgivelse, forvandling.

De andre Oxford-menn uttaler sig i lignende retning, og skibareder Mørland, som tidligere har været ledende indremisjonsmann, tilføjer: Et samarbeide, ikke mellem organisasjoner, men mellem alle troende burde være en selvfølge i en tid som denne, og det er også mulig, om hensynet til egen organisasjon for en tid kunde trede til side. Den motstand vekkelsen for tiden har, særlig i hovedstaden fra fremtredende kristelig hold, er næsten tragisk og vil i sin tid bli et mørkt blad i vår kirkes eller vårt lands kristelige historie.

Det tredje spørsmål gjaldt virkningene. Her fremholdes det i svarene at virkningene av alle vekkelsesretninger er utvilsomt økning av kirkebesøket, nadverdsakningen, misjonsinteressen, sosial ansvarsfølelse, og hvad Oxford-bevegelsen angår i et kristent dagligliv. Hans Hølvik fremholder at man kan vel si at det mest er borgerklassen som berøres av de forskjellige vekkelsesbevegelser, minst arbeiderklassen. Her er vår store forsamte opgave, sier han.

Om prestenes stilling til Oxford-bevegelsen fremholdt taleren at endel stiller sig avvissende og endel er indifferente. Men det kan vistnok sies at Oxfordbevegelsen har ført til en prestevekkelse i Norge.

I sin personlige vurdering til slutt fastslo taleren det som en kjensgjerning at den vekkelse vi har hatt i Norge i de siste 30 år virkelig er noget av en landsvekkelse, ja, at den i breddevirkning er den største kristelige vekkelse i hele vårt folks historie. Vekkelsen ved Hans Nielsen Hauges hadde jo dyptgående og livsvirkninger, men rent tallmessig hadde den i sin tid bare et lite fåtall av vårt folk. Den Johnsonske vekkelse var vel kanskje mest en prestevekkelse og gjeldende prestenes område, den endel, men ikke så mange. Vekkelsen i 1905—1906 ved

LANDS-VEKKELSEN

den største kristelige bevegelse i Norges historie.

Vil motstanden i Oslo fra fremtredende kristelig hold bli et mørkt blad i vår kirkes historie? - En rekke interessante uttalelser fra ledende menn innen forskjellige kristelige leire.

Pastor Egil Brække holdt igår aftes i Fagerborg kirke foredrag om «Vekkelsen i Norge».

Han hadde henvendt sig til en rekke kjente menn som stod vekkelsen nær og stilte dem forskjellige spørsmål til besvarelse.

Foredragsholderen hadde mottatt og refererte uttalelser fra generalsekretær E. Amdahl i Det norske Misjonsselskap, generalsekretær Hans Sande i Norges kristelige Ungdomsforbund, reisesekretær i Santalmisjonen, pastor Ernst Halten, sekretær i Norges kristelige Studenterbevegelse, pastor Alex. Johnson, sekretær i Norges kristelige Student- og Gymnasiastlag, pastor Hans Høivik, menighetsforstander i Betlehem, Oslo, pastor Ludv. Johnsen, professor Sigmund Mowinckel, høiesterettsadvokat Erling Wikborg og skibsreder Arnt Mørland. Dessuten refererte han uttalelser av professor Olaf Moe, av Frank Mangs i Misjonsforbundet og kommandør Larsson i Frelsesarmeen.

Det første spørsmål gjaldt vekkelsens utbredelse. Generalsekretær Amdahl uttaler, at hvis det med landsvekkelse forstås en åndelig bevegelse, som ikke bare er av overveiende lokal karakter, men foregår på så vidt mange steder og spredt over større deler av landet at man kan dekke en stor og vesentlig del av vårt land med slike bevegelser, da kan vi idag virkelig tale om landsvekkelse. Og det så meget mere som vekkelsesbevegelsene i de siste år har hatt tegn til å sprede sig både geografisk og til flere befolkningslag. Han mener, at det er ubetinget i landdistriktene vekkelsen har den sterkeste makt.

Generalsekretær Sande uttaler, at tas hele landet under ett, har etter hans skjønn vekkelsen de gang vel så sterkt tak i byene som i landdistriktene. Landsvekkelse

karakter. Partiets store drøm er et rødt, arbeiderpartistyrte Oslo-Aker. For å nå dette mål må grensen mellom de to kommuner fjernes. Der ligger hunden begravet. Derfor skal sammenslutningen gjennomføres snarest mulig og helst uten at folk får skikkelig rede på hvad den innebærer av ofre og byrder.

må en kunne kalle bevegelsen. Den vil sikkert bety mer enn vekkelsen i 1905, idet den dengang som regel fulgte bestemte predikanter, hvad den denne gang ikke gjør. Den bryter gjerne spontant op i de unges egen krets, og Ordet er meget mere i forgrunnen nu enn dengang, mindre følelse og derfor også mindre skum.

I de fleste innkomne svar understrekes at megen ungdom er kommet med, også akademisk ungdom.

Pastor Hallen fremhever, at parallelt med den kristelige vekkelse blandt studenter og gymnasiaster har der gått en sund, god vekkelse over hele vårt land. Jeg synes vekkelsen har gått over by og land like sterkt, sier han.

Skibsreder Arnt Mørland: Der kan tales om landsvekkelse i en grad som aldri før. Den er sterkere i byene, men der er neppe en bygd — i allfall ikke sørpå — som ikke er mer åpen for Guds ord enn nogen sinne før.

Pastor Ludvig Johnsen: Vi har i Betlehem i disse tre siste år talt og bedt med mange tusen ufrelste, og likeså har mange kristne fått en fornyelse, og nogen en ny fylde av Guds ånd, som har vist sig i deres ferd og vandl.

Derefter behandles det karakteristiske ved bevegelsene og spørsmålet om samarbeide. Generalsekretær Amdahl fremholder her bl. a. at samarbeide mellom de forskjellige vekkelsesbevegelser er neppe ønskelig, selv om det kanskje delvis kunde være mulig. Dog anser han foreløbig samarbeide mellom de forskjellige grupperbevegelser på den ene side og den øvrige bevegelse på den annen side for umulig. Men bevegelsene bør innbyrdes vise forståelse og kan lære meget av hverandre. I samme retning går flere andre svar.

I sitt svar understreker professor Mowinckel bl. a. hvordan Oxfordbevegelsen velger å tro verdensstort om Gud idag, ikke bare i gamle dager. — Selvsagt, fortsetter han, er samarbeide mellom alle ekte kristendom og vekkelse ønskelig. Mulig er det i samme grad som alle retninger ikke begynner med å sette op vilkår for de andre, men med å spørre: hvor har vi sviktet, og hvorfor skal akkurat vi ha rett i alle ting? Med andre ord i samme grad som også vekkelsesretningene og deres menn går inn under Kristi krav om en

daglig omvendelse, overgivelse, forvandling.

De andre Oxford-menn uttaler sig i lignende retning, og skibsreder Mørland, som tidligere har været ledende indremisjonsmann, tilføier: Et samarbeide, ikke mellom organisasjoner, men mellom alle troende burde være en selvfølge i en tid som denne, og det er også mulig, om hensynet til egen organisasjon for en tid kunde trede til side. Den motstand vekkelsen for tiden har, særlig i hovedstaden fra fremtredende kristelig hold, er næsten tragisk og vil i sin tid bli et mørkt blad i vår kirkes eller vårt lands kristelige historie.

Det tredje spørsmål gjaldt virkningene. Her fremholdes det i svarene at virkningene av alle vekkelsesretninger er utvilsomt økning av kirkebesøket, nadverdsøkningen, misjonsinteressen, social ansvarsfølelse, og hvad Oxford-bevegelsen angår i et kristent dagligliv. Hans Høivik fremholder at man kan vel si at det mest er borgerklassen som berøres av de forskjellige vekkelsesbevegelser. Minst arbeiderklassen. Her er vår store forsømte oppgave, sier han.

Om prestenes stilling til Oxfordbevegelsen fremholdt taleren at endel stiller sig avvisende og endel er indifferente. Men det kan vistnok sies at Oxfordbevegelsen har ført til en prestevekkelse i Norge.

I sin personlige vurdering til slutt fastslog taleren det som en kjensgjerning at den vekkelse vi har hatt i Norge i de siste 4—5 år virkelig er noget av en landsvekkelse, ja, at den i breddevirkning er den største kristelige vekkelse i hele vårt folks historie. Vekkelsen ved Hans Nielsen Hauge hadde jo dyptgående eftervirkninger, men rent tallmessig nådde den i sin tid bare et lite fåtall av vårt folk. Den Johnsonske vekkelse var vel kanskje mest en prestevekkelse og gjennom prestene nådde den endel, men ikke så mange. Vekkelsen i 1905—1906 ved Lunde, Modalsli og Hope var vel nærmest begrenset til en del av våre byer. Vår tids vekkelse er ikke knyttet til noget særlig navn, den har trengt igjennem i vide kretser både på land og i by, og den fortsetter fremdeles selv om det er store kretser av vårt folk som enn er upåvirket, så kjente iallfall ikke taleren nogen større og sterkere kristelig vekkelse i vårt folks historie.

Taleren understreket at vekkelsen er sendt oss av Gud og at den

Leieboerforeningens terror.

Lar fagorganisasjonen sig virkelig bruke til dette?

En anleggsarbeider som så sig om etter hus, kom i forbindelse med eieren av Konowsgt. 31. Han forhørte sig om prisen, så på leiligheten, og da begge deler passet ham, blev kontrakten undertegnet den 18. oktober 1935. Derefter flyttet han og konen og deres 4 mindreårige barn den 19. oktober d. å.

Den 23. oktober 1935 ankom imidlertid følgende skrivelse:

Hr. M. B., Konowsgt. 31, Oslo.

Det er blitt meddelt oss at De har flyttet inn i Konowsgt. 31. Vi skal i den anledning få meddele Dem at denne gård er blokkert for all nyinnflytning, og det betraktes som blokadebrudd ikke bare av oss, men også av fagbevegelsen, å flytte inn så lenge blokaden står ved makt. Vi vil derfor opfordre Dem til å flytte fra Konowsgt. 31, snarest mulig, og senest innen lørdag førstkommende den 26. oktober.

I motsatt fall blir vi nødt til å treffe de forholdsregler overfor Dem som vi vanligvis treffer overfor blokade- og streikebrytere.

Ærbødigst

Leieboerforeningen i Oslo

JESPER FOSSE STAVNEM (sign.) sekretær.

Som den lojale partifelle og organisasjonsmann han var, henvendte han sig til brevskriveren, og erklærte sig villig til å flytte. Han måtte imidlertid be om litt tid, da han hadde 4 barn og hustru å ta

er gitt oss som svar på de kristnes bønner. Videre fremholdt han at ikke alt i vekkelsen er fra Gud, der er også meget som er preget av menneskelig skrøpeligheit, ufullkommenhet og synd.

Til slutt presiserte han at det i Norge er flere vekkelsesbevegelser som løper ved siden av hverandre og til dels står i motsetning til hverandre. Vi har bevegelser som kan karakteriseres som kirkelig-indremisjonssk. Dernæst vekkelsen i Det norske Misjonsforbund ved Frank Mangs. Så Oxfordbevegelsen og Pinsemenigheten. Frank Mangs og Oxford har forskjellige arbeidsmetoder, men det er et indre slektskap mellom de to bevegelser, idet begge kan karakteriseres som evangeliske og interkonfesjonelle. Forholdet til kirken er noget uklart, endel er kirkevennlige, endel kirkelig indifferente. Den fjerde vekkelsesretning, Pinsemenigheten, er derimot avgjort kirkefiendtlig. — Man kan vistnok si at det også er et visst åndelig slektskap mellom Oxford og Pinsemenigheten, idet begge legger sterk vekt på den Helligånd og på Andens ledelse. De representerer begge en 3. artikkels kristendom. Det er her en tydelig forskjell fra den vanlige kirkekristendom

AKERS SPAREBANK

Oprettet 1844
Hovedkontor: Grense
Telefon [Central] 139

► Mottar innskudd
► Bevilger lån

hensyn til. Han fremhevet ennvidt at han ikke kjente til blokaden, en arbeidskamerat (dagen før Leieboerforeningens ultimatum av oktober kom anstigende) gjorde ham oppmerksom på blokaden. Men han var han flyttet inn. Sluttelig ble Leieboerforeningen i Oslo beskrevet om at «så fort han kunde oppdage hus» skulde han flytte. — Etter dette skulde man trodd at den opprinnelige «frist» 8 dager, hadde ble forlenget noget, men nei ... fredag ei det beste. —

Den neste salve fra «Hjemmes beskytter» blev mottatt den 8. november d. å.

Hr. M. B.

Det er idag blitt meddelt oss at De fremdeles ikke har flyttet. I vil nu bli kunngjort at De er blokkadebryter og forholdet vil bli innrapportert til Feres forening.

Oslo, 8. november 1935.

Leieboerforeningen i Oslo.

JESPER FOSSE STAVNEM (sign.)

Til dette svarte anleggsarbeideren kun at han fremdeles var villig til å flytte så snart råd var. Så henvendte han sig til undertegnet som i skrivelse av 25. november d. å. — forsøkte å forklare Leieboerforeningen i Oslo ennu en gang de som mannen straks selv hadde forklart. Resultatet blev imidlertid at anleggsarbeideren i Arbeiderbladet for fredag den 29. november d. å. med hilsen fra Leieboerforeningen i Oslo, Aksjonsutvalget, blev ansett som blokkadebryter. — Det neste er vel at manne blir trakassert bort fra sitt arbeidssted dersom da ikke statsadvokatene som nu har fått sig oversendt saken kan stoppe «Hjemmenes beskytter».

Leif Mjør Grimsrud,
o.r.sakfører.

som vesentlig betoner 1. og 2. artikkelen, men har mindre forståelse for den 3.

Tilslutt betonet taleren ansvarfølelsen overfor landsvekkelsen og de forskjellige former for vekkelse

Edwin Ruuds fond.

Planisten Nils Larsen og fru Grete Schou er opnevnt som medlemmer av styret for Edwin Ruuds fond.